

УДК 159.947.24:316.43

Мар'яна Миколайчук

ДОСЛІДЖЕННЯ АСПЕКТІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ОСІБ МОНАШОЇ СПІЛЬНОТИ ДО ПРИЙНЯТТЯ СТРАТЕГІЧНИХ ЖИТТЄВИХ РІШЕНЬ

На кожному віковому етапі людина стикається з необхідністю приймати рішення. Певні рішення зумовлені зовнішніми чинниками, інші є безпосереднім вольовим актом, що вимагає високого рівня сформованості психологічної готовності.

У сучасних соціокультурних умовах при відкритості меж системи суспільної організації (демократичної системи, на відміну від тоталітарної) особа постає перед множинністю виборів. Ці вибори, що ще кілька десятиліть зумовлювались впливом держави чи чітко регламентуючих соціальних норм, сьогодні здаються розмитими та неоднозначними. З одного боку, це сприяє розвитку особистісної свободи, а з іншого – вимагає готовності до прийняття рішень, для якої необхідний високий рівень розвитку самосвідомості й особистісної зрілості.

Дослідженням готовності до прийняття стратегічно важливих рішень займалися вітчизняні та зарубіжні науковці. Загалом учені стверджують, що низка рішень у житті кожного індивіда є стратегічно значущою. Ці рішення впливають на вибір життєвого шляху і є, за словами В. Татенка, вчинком самоздійснення, що “синтезує в собі “хочу” і “можу”...”, що розгортається у внутрішньо вмотивованій, а тому вільній, творчій, свідомій, відповідальній діяльності, позитивний результат якої психологічно виявляє себе в екстатичному переживанні досягнутої внутрішньої гармонії із самим собою і світом” [7, с. 433].

Це питання висвітлене у працях С. Вершиніна в контексті готовності прийняття рішення про професійний вибір, Г. Курзенкова в контексті готовності до прийняття відповідальних рішень у професійній діяльності, Є. Клімової (про готовність школярів до прийняття рішень і когнітивні стратегії процесу), Л. Помиткіної (про готовність до прийняття стратегічних рішень студентської молоді), О. Хуртенко (про готовність до прийняття рішень в екстремальних ситуаціях), О. Тополенко (про готовність до прийняття управлінських рішень), О. Бондарчука, Л. Карамушки, О. Винославської про готовність особистості до управлінських рішень діяльності в системі освіти тощо.

В усіх цих дослідженнях поняття готовності до прийняття стратегічних рішень характеризується такими категоріями: наявність усвідомлених настанов на діяльність у ситуації вибору, тобто активна і включена роль, усвідомленість мотивів, короткострокових і довготермінових цілей і ціннісних орієнтацій, високого почуття відповідальності за виконання своїх обов'язків, сформованість таких характерологічних рис, як цілеспрямованість, активність і самостійність.

На жаль, малодослідженим залишається питання готовності до прийняття рішення про створення сім'ї чи свідомого обрання іншого життєвого стану – безшлюбного богопосвяченого.

Мета даної статті – теоретико-прикладний аналіз психологічної готовності осіб монашої спільноти до прийняття стратегічного рішення щодо самоздійснення, зокрема у сфері вибору життєвого стану (подружнього чи безшлюбного богопосвяченого).

Завдання: проаналізувати існуючі підходи до визначення поняття “стратегічні життєві рішення”, “психологічна готовність до прийняття стратегічних рішень” і розширити існуючий контекст даних понять; виявити нез'ясовані аспекти досліджуваної проблеми на основі теоретичного аналізу існуючих досліджень; створити теоретичну модель готовності до прийняття стратегічних рішень у сфері вибору життєвого стану; застосувати дану модель, наповнивши її результатами емпіричного дослідження психологічних характеристик осіб, що знаходяться на етапі обрання безшлюбного богопосвяченого життя.

Прийняття рішення – це “вольовий акт формування послідовності дій, що ведуть до досягнення мети на основі перетворення вихідної інформації в ситуації невизначеності” [8, с. 292].

В ухваленні рішення особливу роль відіграє життєвий досвід, який забезпечує добір альтернатив, а також знання і врахування варіантів розвитку подій.

Ю. Нікольський виділяє такі стадії прийняття рішення: самостійне формулювання проблеми та способу її вирішення, усвідомлення власної участі у вирішенні проблеми та формулювання умов особистого впливу на її вирішення, усвідомлення власної відповідальності у процесі реалізації прийнятих рішень та обов'язків у процесі реалізації [6].

Прийняття рішень вимагає доброго розуміння самого себе, інших людей, знання механізмів поведінки та діяльності, володіння навичками інтелектуальної, емоційної та вольової саморегуляції, зазначає С. Уварова [9].

У дослідженнях цього автора з'ясовано, що вміння приймати рішення має високий позитивний кореляційний зв'язок із показниками за шкалами: життєстійкість, контроль, мета життя, локус контролю “Я”. Тобто чим вище у молодих людей розвинуте вміння приймати рішення,

тим вони більш цілеспрямовані, залучені у процес досягнення мети, здатні досягати життєвого результату, контролювати події, більш життєздатні в ситуаціях, пов'язаних із подоланням життєвих труднощів.

Встановлено, що юнаки з високим рівнем розвитку вміння приймати рішення більш товариські, більш емоційно стабільні та схильні до домінування. Дівчата з вищими показниками уміння приймати рішення, так само, як і юнаки, більш товариські, у той же час, у силу своєї гендерної специфіки, вони більше орієнтовані на нормативність поведінки, мають вищу самооцінку.

О. Мушинська, досліджуючи це питання, виділяє такі компоненти здатності приймати рішення [5]: відображувальний – включає високий рівень розвитку пізнавальних процесів і стійких якостей особистості, що забезпечують стійке реагування на впливи навколишнього середовища; спонукальний (центральный) – система мотивів із їхньою взаємозалежністю і супідрядністю; виконавчий – міцні й високорозвинені розумові та сенсорні здатності; регулюючий – вольові якості особистості, емоційна стійкість, здатність довільно знижувати негативний вплив шкідливих факторів, керувати своєю поведінкою у стані напруженості.

Готовність до здійснення стратегічних життєвих виборів пов'язується вченими з поняттям життєвої компетентності. І. Єрмаков, Д. Пузіков [2] визначають життєву компетентність як системну властивість особистості; цілісну, ієрархічну, динамічну систему життєвих компетенцій, які визначають здатність і готовність особистості свідомо і творчо окреслювати та здійснювати свій життєвий шлях у ході самостійного й ефективного вирішення різноманітних життєвих завдань.

Поняття життєвих виборів як аспекту життєтворення досліджували російські психологи С. Рубінштейн, О. Леонтьєв, М. Бахтін. Узагальнюючи такий підхід, слід зазначити, що такий вибір передбачає сформованість життєвих планів і програм, життєвих цілей і цінностей, осмисленість життя у співвідношенні з якими особа відчуває життєвий вибір як правильний, такий, який сприяє особистісному розвитку.

Вибір життєвого стану (подружнього чи безшлюбного) є в житті кожної людини вчинком творення життєвого шляху. Неготовність і зумовленість такого рішення зовнішніми спонуканими є причиною створення нестійких шлюбів, дисфункційних сімей, особистісних криз, розладів психічного здоров'я, відчуття безсенсовості існування.

У науковій літературі описано вплив зовнішніх спонук – так званих дефіцитарних мотивів на вибір рішення про одруження та їх роль у формуванні дисфункційних сімей. До них включаються виділені дослідниками, зокрема О. Кляпець, такі несвідомі мотиви, як керуваність соціальними

стереотипами: “так роблять усі”, “мабуть, уже пора одружуватись”, що зумовлює не надто ретельний пошук шлюбного партнера й аналіз почуттів; уражене самолюбство, що компенсується дефіцитарним мотивом завоювати іншого за будь-яку ціну; відчуття власної неповноцінності разом з установкою вдячності та відчуттям реалізації “останнього шансу”; почуття провини, обов’язку, жалості, коли одруження сприймається як власний поштовх; користь, коли завдяки такому шлюбові людина отримує психологічну чи матеріальну вигоду; страх самотності, коли шлюбний союз є порятунком від своїх проблем, від самого себе, від страху перед майбутнім [4].

Отже, готовність до прийняття стратегічних життєвих рішень передбачає також усвідомлення та корекцію дефіцитарних мотивів поведінки.

З огляду на вищезазначені результати наукових досліджень на основі узагальнення ми сформуvalи власну модель готовності до вибору життєвого стану. Перший її компонент – відображально-регулювальний – характеризується достатнім рівнем психологічного здоров’я і полягає у здатності до адекватного самосприйняття себе й інших, здатності до самореалізації, а також побудови стійких міжособистісних стосунків. Другий компонент – спонукальний – передбачає сформованість стійких особистісних мотивів “до” (буттєвих), а не “від” (дефіцитарних). Третій компонент – компонент ролі, готовності як передумови ролі компетентності, що формується шляхом інтеріоризації позитивних ролі зразків і проявляється в системі умінь і здібностей вирішувати певні завдання в межах даної ролі.

Дану трикомпонентну модель ми застосували, здійснивши емпіричне дослідження.

Характеристика досліджуваних.

Для вивчення аспектів психологічної готовності до прийняття стратегічних життєвих рішень ми сформуvalи групу досліджуваних, що обрали богопосвячене безшлюбне життя і є на етапі кандидатства. На даному етапі молоді люди приймають остаточне рішення про богопосвячене аскетичне життя, виконуючи відповідні ролі функції (проживаючи в монашій спільноті та виконуючи відповідні обов’язки), проте можуть і переглянути відповідне рішення, повернувшись до світського життя.

У нашому дослідженні взяли участь 37 осіб, що обрали безшлюбне богопосвячене життя. Ці особи проживають у монастирях української греко-католицької церкви м. Львова, Львівської та Івано-Франківської області.

Розподіл досліджуваних за статтю та за віком поданий у таблиці № 1.

Методи дослідження.

Перший компонент нашої теоретичної моделі – відображувально-регулювальний – був емпірично верифікований за допомогою мето-

дики діагностики рівня психічного здоров'я OQ Lembert M. в адаптації В. Карпенко, М. Миколайчук [3] та методики діагностики особистісної зрілості ОЗО О. Штепи [10].

Таблиця 1

Розподіл досліджуваних за статтю та віком

Вік	Юнацький вік 18-21 р.	Рання дорослість 22-35 р.	Середня дорослість 36-60 р.	Загалом
Стать				
Чол.	12	8	0	20
Жін.	10	5	2	17

Опитувальник OQ використовують для оцінки рівня психічного здоров'я представників психічно здорового населення. OQ-45 призначений для вимірювання: 1) симптомів психологічних порушень (в основному депресії та тривоги); 2) міжособистісних проблем; 3) функціонування у відповідних соціальних ролях. Даний опитувальник містить 45 запитань, котрі оцінюються за 5-бальною ступеневою шкалою (0=ніколи, 1=рідко, 2=іноді, 3=часто, 4=майже завжди). Діапазон можливих сумарних результатів OQ-45 – від 0 до 180. Чим вищий бал, тим серйозніші порушення у психічному функціонуванні.

Високі бали вказують на те, що досліджуваним притаманний високий рівень психологічних проблем (наявність патопсихологічних симптомів, порушень міжособистісних стосунків та ролевих проблем), проте у них наявні необхідні ресурси для самостійного їх вирішення.

Критичні бали розраховані, виходячи з одного стандартного відхилення від середнього арифметичного показника у групі досліджуваних, дають змогу виявити групу ризику психологічної дезадаптації. Особи, що входять до групи ризику, потребують фахової допомоги для вирішення власних психологічних проблем.

За допомогою опитувальника ОЗО ми з'ясували рівень особистісної зрілості. Згідно визначення автора опитувальника, особистісна зрілість – це динамічна особистісна структура, важлива для здійснення людиною вибору бути самою собою, що виявляється у відповідності її дій і акцептованих цілей. Готовність до прийняття стратегічних життєвих рішень, безумовно, вимагає високо рівня розвитку всіх показників особистісної зрілості.

Опитувальник ОЗО дає змогу з'ясувати рівні (високий, середній та низький) таких компонентів особистісної зрілості: відповідальність (здатність до оцінки своїх моральних якостей і вчинків), децентрація (здатність усвідомлювати існування інших поглядів, потреб інших людей), глибинність

переживань (формування стійких емоційних ставлень до певних явищ життя), життєва філософія (формування світоглядних почуттів – переживань, пов’язаних із формуванням власної системи поглядів на світ і місце людини у ньому, а також переживань, пов’язаних з усвідомленням життєвої позиції, ціннісних орієнтацій, переконань, ідеалів, принципів пізнання і діяльності), автономність (потреба у набутті самостійності, незалежності, свободи), контактність (висока значущість реалізації потреби у дружбі, любові, домінування мотивації причетності), самоприйняття (визначена Я-концепція, позитивна самооцінка, самоповага, самоакцептація та, відповідно, загострення почуття провини, автоагресії внаслідок їх відсутності).

Другий компонент моделі готовності до прийняття стратегічних життєвих рішень – спонукальний – був верифікований за допомогою авторської анкети, що передбачала з’ясування таких показників: вік, освіта, сім’я походження (повна чи неповна), особливості сімейних взаємин (благополучні, нейтральні, конфліктні), матеріальний статус сім’ї, суб’єктивна оцінка соціальної успішності (самореалізованості). Нашою метою було виявити так звані дефіцитарні спонуки обрання монашого життя, до яких, за аналогом дефіцитарних мотивів обрання подружнього життя, ми віднесли: втечу від світу, життєвих труднощів, суб’єктивні й об’єктивні перешкоди для самореалізації, пошук кращого (більш забезпеченого) життя, пошук моделі кращих соціальних стосунків.

Показники віку й освіти допомогли нам з’ясувати аспекти вікової та соціально-рольової готовності до прийняття відповідного рішення.

На основі показника матеріального статусу сім’ї походження були зроблені припущення щодо наявності дефіцитарного мотиву “пошуку кращого життя”.

Показник “суб’єктивна оцінка соціальної успішності” допоміг нам з’ясувати рівень успішності соціальної самореалізації на рівні виконання соціальних ролей (учня, студента, учасника соціального колективу) і припускати наявність чи відсутність дефіцитарного мотиву “втеча від світу”, “перешкоди на шляху самореалізації”.

Якість сімейних стосунків – важливий прогностичний чинник готовності й ефективності соціальної взаємодії, соціальної адаптованості загалом, згідно численних наукових досліджень. Сімейні взаємини, на думку В. Вайди [1], впродовж тривалого часу виступають еталоном соціального світу і забезпечують оволодіння соціальними навичками, формами, способами міжособистісної взаємодії.

Результати дослідження.

Згідно результатів аналізу даних осіб, що проживають у монаших спільнотах, за методикою ОО, середньостатистичний показник за загальною

шкалою становить 42,1 балів. Даний показник свідчить, що досліджувані в середньому відповідали “рідко” та “іноді” на всі 45 запитань опитувальника. У таблиці 2 подано середні бали та стандартні відхилення за всіма трьома підшкалами опитувальника: 1) симптомів психологічних порушень, 2) міжособистісних проблем і 3) соціально-рольових труднощів.

Таблиця 2

Показники шкал ОQ

Шкали ОQ	N	Min	Max	Mean	SD
Підшкала ПП	37	9.0	58.0	27.6	11.6
Підшкала МП	37	0.0	17.0	6.9	3.8
Підшкала ПН	37	1.0	21.0	7.8	3.8
Загальний бал ОQ	37	12.0	87.0	42.1	16.4

Діапазон балів був широкий: від 12 до 87 балів. Високі бали вказують на те, що певній кількості досліджуваних притаманний високий рівень психологічних проблем (наявність патопсихологічних симптомів, порушень міжособистісних стосунків і соціально-рольових порушень).

Згідно розрахунку критичних показників методики, такий критичний бал становить 86 для загального показника ОQ, 50 – для підшкали симптомів психологічних порушень, 22 – для підшкали міжособистісних проблем, та 17 – для підшкали соціально-рольових порушень.

Отже, зважаючи на критичний бал, для загального показника ОQ 4 особам притаманні високі показники патопсихологічних симптомів, 1 особі – критичні показники; 1 особі притаманні високі показники за шкалою міжособистісних проблем; 8 особам притаманні високі показники за шкалою соціально-рольових порушень та 1 особі – критичні показники за цією шкалою. Можемо зробити висновок, що такі особи проявляють неготовність до свідомого прийняття стратегічного рішення щодо вибору монашого стану, або ж що таке рішення зумовлене спрямованістю на задоволення дефіцитарних психологічних потреб.

Згідно з результатами аналізу за методикою ОЗО, досліджуваним притаманні такі показники за шкалами особистісної зрілості (табл. 3):

Як видно з таблиці 3, високі показники у більшості досліджуваних простежуються лише за шкалою глибинності переживань і контактності, що є позитивними прогностичними показниками соціальної адаптованості, готовності до формування осмислених емоційно значущих соціальних контактів. Проте за показниками відповідальності, децентрації, автономності, самоприйняття та життєвої філософії досліджуваним здебі-

льшого не притаманні високі показники, і саме ці риси потребують актуалізації в контексті осягнення особистісної зрілості.

Таблиця 3

Показники шкал ОЗО

Показники, к-сть ос.	Високі	Середні (необ- хідний рівень)	Низькі (крити- чний рівень)
Шкала			
Відповідальність	2	34	1
Децентрація	2	33	2
Глибинність переживань	10	27	0
Життєва філософія	0	18	19
Автономність	4	31	2
Контактність	12	13	2
Самоприйняття	5	29	3

Результати кореляційного аналізу свідчать, що існують статистично значущі зв'язки між шкалами методики ОЗО та OQ, а саме: чим вищі показники за шкалою “Відповідальність”, тим нижчі за шкалою “Міжособистісні проблеми” ($r = -0.43, p < 0.01$) та “Соціально-рольові труднощі” ($r = -0.48, p < 0.01$). Також обернена кореляція спостерігається між показниками шкал “Децентрація” та “Міжособистісні проблеми” ($r = -0.44, p < 0.01$) та “Самоприйняття” – “Патопсихологічні симптоми” ($r = -0.46, p < 0.01$). Таким чином, можемо зробити висновок, що, сприяючи підвищенню в досліджуваних таких показників, як відповідальність, децентрація та само прийняття, сприятимемо підвищенню рівня психічного здоров'я, а отже, готовності до прийняття стратегічних життєвих рішень, зокрема щодо вибору життя в монашій спільноті.

Анкетні дані досліджуваних свідчать про те, що у групі досліджуваних переважають особи юнацького віку (18-21 рік), що перебувають на етапі становлення ідентичності, переживаючи кризу самовизначення. Згідно з результатами кореляційного аналізу, віковий критерій є одним із вагомих критеріїв готовності до прийняття стратегічних рішень. Цей показник тісно корелює з показниками шкали OQ “Міжособистісні проблеми”: вищий показник за шкалою “Вік” пов'язаний із нижчими показниками за шкалою “Міжособистісні проблеми” ($r = -0.31, p < 0.01$).

Серед досліджуваних переважають особи з середньою освітою (37,8%), 16,2% мають середню спеціальну освіту, 10,8% – незакінчену вищу, 35,1% – вищу освіту. Рівень освіти, поряд із віковим критерієм, є важливим прогностичним чинником готовності до прийняття стратегічних життєвих

рішень. Відповідно вищий рівень освіченості може свідчити про вищий рівень такої готовності у значної частини осіб із групи досліджуваних.

70,3% досліджуваних є вихідцями з повних сімей та 29,7% – із неповних сімей. Щодо особливостей сімейних взаємин, то більшість досліджуваних (56,7%) характеризують їх як благополучні, 27% – як нейтральні та 16,2% – як конфліктні. Отже, 43,2% досліджуваних є носіями негативних зразків близьких міжособистісних взаємин, що може потребувати осмислення і корекції для подальшої успішної соціальної адаптації.

Соціально успішними себе вважають 84% досліджуваних. Більшість досліджуваних – вихідці з сімей, що мають середній (83,7%) чи високий (10,8%) матеріальний статус. Можемо з певною вірогідністю припустити, що для цих осіб мотиви “втеча від світу” і “пошук кращого життя” не є актуальними.

Підсумовуючи представлені результати, можемо стверджувати, що більшості досліджуваних притаманний адекватний рівень психічного здоров'я та достатній рівень особистісної зрілості. Ці показники можуть свідчити про готовність до прийняття стратегічних життєвих рішень. Лише незначна частина досліджуваних є неготовою до прийняття таких рішень з огляду на високі показники патопсихологічних симптомів, низького рівня відповідальності, децентрації, самоприйняття та життєвої філософії.

Щодо спонукального аспекту готовності можемо стверджувати, що більшості досліджуваних притаманні мотиви пошуку себе, життєвих цілей, розуміння сутності життя, самореалізації.

Викладене дозволяє зробити такі висновки:

1. Стратегічні життєві рішення – це рішення, пов'язані з особливою відповідальністю, що вимагають високого рівня самосвідомості та самостійності. Вони є актом самовизначення і самоствердження. У нашому дослідженні обґрунтовано, що вибір життєвого стану (подружнього чи безшлюбного монашого) у житті кожної людини є вчинком творення життєвого шляху і стратегічним життєвим рішенням.

2. Сформовано і теоретично обґрунтовано трикомпонентну модель готовності до вибору життєвого стану особами монаших спільнот. Відображально-регулювальний компонент характеризується достатнім рівнем психологічного здоров'я і полягає у здатності до адекватного самосприйняття себе й інших, здатності до самореалізації, а також побудови стійких міжособистісних стосунків. Спонукальний компонент передбачає сформованість стійких буттєвих особистісних мотивів. Компонент соціально-рольової готовності проявляється в системі умінь і здібностей вирішувати певні завдання в межах даної ролі.

3. Результати емпіричного дослідження засвідчили, що у групі досліджуваних, які чинять стратегічний життєво важливий вибір щодо бого-посвяченого життя в монашій спільноті, переважають особи зі сформованою готовністю. Проте низці досліджуваних притаманні низькі показники готовності, натомість наявні високі показники патопсихологічних симптомів, порушень міжособистісних стосунків та рольових порушень. Такі особи, обираючи життя в монашій спільноті, керуються здебільшого потребою задоволення дефіцитарності базових психологічних потреб. Натомість у досліджуваних із високими показниками особистісної зрілості та низькими показниками патопсихологічних порушень домінують буттєві мотиви самопізнання та самореалізації.

1. *Вайда В. С.* Вплив сім'ї на соціально-психологічну адаптацію підлітків / *В. С. Вайда* // Психологічні перспективи. — Вип. 16. — 2010. — С. 3—11.
2. *Єрмаков І. Г.* Життєтворчі компетенції особистості : [практико зорієнт. посіб.] / *І. Г. Єрмаков, Д. О. Пузіков.* — Донецьк : Каштан, 2007. — 241 с.
3. *Карпенко В.* Сучасний стан психічного здоров'я студентської молоді: емоційна, між-особистісна та рольова сфери / *В. Карпенко, М. Миколайчук, В. Войтенко, Ю. Мединська* // Практична психологія та соціальна робота. — 2012. — № 11. — С. 2—8.
4. *Кляпець О. Я.* Психологічні чинники вибору молодою людиною цивільного шлюбу : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.05 / *Ольга Ярославівна Кляпець.* — К., 2000. — 238 с.
5. *Мушинська О. В.* Особливості структури психологічної готовності керівників економічних відділів до прийняття рішень в умовах ризику / *О. В. Мушинська* // Актуальні проблеми психології. — Т. 7. — Вип. 24. — 2007. — С. 208—215.
6. *Никольский Ю. Б.* Решения: подготовка и реализация технологии + практика. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://4plus5.ru/15_3.htm
7. *Основы психологии: [підручник / за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця.* — 4-ге вид., стереотип.]. — К. : Либідь, 1999. — 632 с.
8. *Психология: словарь / [под общ. ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевского].* — М. : Политиздат, 1990. — 494 с.
9. *Уварова С. Я.* Психологическая готовность старшеклассников к принятию жизненно важных решений / *С. Я. Уварова* // Ярославский педагогический вестник — Т. II. (Психолого-педагогические науки). — № 3. — 2010. — С. 229—233.
10. *Штмена О. С.* Особистісна зрілість: Модель. Опитувальник. Тренінг : Монографія / *О. С. Штмена.* — Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. — 232 с.

Стаття надійшла до редакції 08.01.2013

М. Миколайчук

Исследование аспектов психологической готовности личностей монашеской общины к принятию стратегических жизненных решений

В статье проведен теоретико-прикладной анализ психологической готовности к принятию стратегического решения относительно самосовершенствования, а именно в сфере выбора жизненного состояния. Исследуются компоненты такой готовности у людей на этапе выбора богопосвященной жизни.

Ключевые слова: стратегические жизненные решения, поступок самосовершенствования, готовность к выбору, жизненное состояние, богопосвященная жизнь.

М. Mykolaichuk

Research of the Aspects of Psychological Readiness of Monastic Order Personalities for Strategic Life Decisions Making

The article presents theoretical and applied analysis of psychological willingness for strategic decision making concerning self-realization, particularly in the sphere of life state choice. The components of such readiness in people on the stage of choosing consecrated life have been investigated.

Key words: strategic life decisions, act of self-realization, willingness to choose, a state of life, consecrated life.

Рецензент – кандидат психологічних наук,
старший науковий співробітник О. М. Ігнатович